

EMDR-behandeling van angstopwekkende auditief-verbale hallucinaties

Gepubliceerd: 01-12-2021 Laatst bijgewerkt: 19-08-2024

Op basis van bovenstaande evidentie vermoeden wij dat EMDR kan bijdragen aan ons uiteindelijke doel, namelijk de kwaliteit van leven van de patiënt met AVH te verbeteren. Onze studie heeft twee primaire vraagstellingen. Allereerst willen wij...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Schizofrenie en andere psychotische stoornissen
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON50512

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

EMDR bij angstopwekkende auditief-verbale hallucinaties

Aandoening

- Schizofrenie en andere psychotische stoornissen

Synoniemen aandoening

auditief-verbale hallucinaties, stemmen horen

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Utrecht

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: auditief-verbale hallucinaties, EMDR, psychose, PTSS

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten:

- De mate van verandering op de subschaal 'Negatieve Impact' van Stemmen Impact Schaal (SIS) (Strauss et al, 2018).
- De mate van verandering van de totale ernstscore op de PTSS Checklist voor DSM-5 (PCL-5) (Weathers et al, 2013).

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire uitkomstmaten:

- De mate van verandering op de Vragenlijst Opvattingen over Stemmen Revised (VOS-R) (Chadwick et al, 2000).
- Veranderingen van de overige kenmerken van de stemmen (zie boven) zullen worden gemeten middels visueel-analoge schalen (VAS) en een open vraag over het aantal stemmen en de frequentie van de stemmen.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Auditief-verbale hallucinaties (AVH) komt bij veel psychiatrische stoornissen voor. Bestaande behandelingen voor het verminderen van de frequentie en de lijdensdruk van AVH hebben tot op heden echter een medium effect size. Zorginstituut Nederland beveelt aan onderzoek te doen naar nieuwe behandelmethoden. Eye Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR) is een evidence based behandelmethode voor posttraumatische stress stoornissen (PTSS) waarbij de emotionaliteit en negatieve lading van traumatische herinneringen afnemen.

Uit recent onderzoek is gebleken dat met EMDR niet alleen visuele, maar ook auditieve herinneringen kunnen worden behandeld bij mensen met PTSS (Matthijssen et al, 2017) en bij mensen met AVH (Matthijssen et al, 2019). In deze studies nam de emotionaliteit van de auditieve herinneringen af. Deze studies suggereren dat EMDR-behandeling de lijdensdruk bij AVH kan verminderen. Wij veronderstellen dat EMDR-behandeling gericht op angstopwekkende AVH zal leiden tot een vermindering van de negatieve impact van het stemmen horen. Op basis van de - in onderzoek gevonden - sterke samenhang tussen trauma en psychose verwachten wij daarnaast dat EMDR-behandeling een positief effect zal hebben op bijkomende PTSS-klachten.

Doel van het onderzoek

Op basis van bovenstaande evidentie vermoeden wij dat EMDR kan bijdragen aan ons uiteindelijke doel, namelijk de kwaliteit van leven van de patiënt met AVH te verbeteren. Onze studie heeft twee primaire vraagstellingen. Allereerst willen wij onderzoeken of EMDR-behandeling gericht op angstopwekkende AVH zal leiden tot een afname van de negatieve impact die de stemmen hebben op het leven van de patiënt. Ten tweede willen wij onderzoeken of EMDR-behandeling gericht op angstopwekkende AVH ook zal leiden tot een afname van comorbide PTSS-klachten.

Exploratief willen wij nagaan of de EMDR-behandeling zal leiden tot verandering in opvattingen van de patiënt over de stemmen en hun herkomst, de mate van angst die de stemmen bij de patiënt oproepen, de frequentie, het aantal, de luidheid van de stemmen, de naarheid van de inhoud van de uitspraken van de stemmen en de mate waarin de patiënt controle over zijn stemmen ervaart.

Onderzoekopzet

Er wordt een randomized controlled trial verricht met 2 armen met ieder 33 patiënten.

Eén arm is de onderzoeksconditie (treatment as usual (TAU) + EMDR-behandeling).

De tweede arm betreft de controleconditie waarin patiënten TAU ondergaan.

De negatieve impact van AVH, de PTSS-klachten en de verschillende kenmerken van AVH zullen worden gemeten bij pre-, post- en follow-up meting.

Onderzoeksproduct en/of interventie

-1 of 2 sessies t.b.v. casusconceptualisatie -8 sessies EMDR-behandeling

Inschatting van belasting en risico

Er is niet te verwachten dat de interventie gebruikt in deze studie tot meer onregeling of meer stress zal leiden dan andere vormen van psychologische behandelingen bij AVH. In een grote studie naar de behandeling van trauma bij mensen met een psychose (Van den Berg et al, 2015) werd gevonden dat

traumabehandeling met EMDR of cognitieve gedragstherapie niet tot meer SAE leidde dan de wachtlijstconditie. Bovendien werd er geen verband gevonden tussen de SAE en de studie. In deze studie vond men zelfs dat deelnemers in de onderzoeksconditie met EMDR minder ontregeld raakten dan deelnemers in de controle conditie. Mochten patiënt en/of behandelaar zich desondanks zorgen maken over klachten die verband zouden kunnen houden met de studie, dan kunnen zij te allen tijde contact opnemen met de onderzoekers.

De tijdsinvestering voor patiënten komt overeen met die van een gemiddelde reguliere EMDR-behandeling. Patiënten in de onderzoeksconditie met EMDR zullen in totaal 9 a 10 bezoeken van 90 minuten brengen aan hun behandelaar. Hen wordt op 3 momenten gevraagd vragenlijsten in te vullen met een totale tijdsinvestering van ongeveer 90 minuten.

De patiënten in de EMDR-groep kunnen baat hebben bij hun deelname aan de studie: zij kunnen een vermindering ervaren van lijdensdruk en negatieve impact van hun AVH en vermindering van eventuele PTSS-klachten.

Indien de onderzoeksresultaten positief zijn, zal de EMDR-behandeling ook worden aangeboden aan de patiënten uit de controle-conditie, zodra alle data zijn verzameld.

De TAU wordt voortgezet tijdens de studie.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
Utrecht 3584 CS
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
Utrecht 3584 CS
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Minimaal wekelijks stemmen horen, angst als overheersende emotie bij de stemmen ervaren, negatieve impact van deze stemmen op het leven ervaren

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Niet in staat deel te nemen aan behandeling / vragenlijsten in te vullen (vanwege ernstige klachten in realiteitstoetsing, zelfregulatie, cognitie, intelligentie of spraak), onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal, geschat IQ <75, auditieve of visuele beperkingen, ernstige suïcidaliteit, niet in staat middelengebruik te beperken vlak voor en na de interventie, klinische opname bij aanvang studie

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Geneesmiddel
Doel:	Behandeling / therapie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestart
(Verwachte) startdatum:	01-06-2022
Aantal proefpersonen:	66
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	01-12-2021
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC NedMec
Goedgekeurd WMO	
Datum:	08-02-2023
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC NedMec

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL78917.041.21